

Ciència i societat

Els estudis de periodisme de la Universitat Pompeu Fabra han creat l'Observatori de la comunicació ciència-societat, per analitzar l'impacte de la ciència i la seva percepció pública.

A la part baixa de la rambla de Barcelona hi ha un nou observatori. Però la seva relació amb l'astronomia és parcial i ningú no hi veurà cap cúpula que protegeixi un telescopi. El nou centre s'anomena "Observatori de la comunicació ciència-societat" i es troba a la Universitat Pompeu Fabra (UPF).

Ha estat creat pels estudis de periodisme de la UPF, gràcies a un conveni entre aquesta universitat i el Comissionat per a Universitats i Recerca de la Generalitat de Catalunya. El seu coordinador és Vladimir de Semir, professor de periodisme científic a la Pompeu Fabra i creador del suplement de "Ciència i Tecnologia" de *La Vanguardia*. Entre els investigadors que realitzaran treballs per a l'observatori es troben Cristina Ribas, col·laboradora d'EL TEMPS, i Lluís Reales, redactor en cap del suplement de "Ciència" de *La Vanguardia*. Ribas i

Reales supervisaran els treballs de recerca.

Els objectius de l'observatori són analitzar la forma com el coneixement i el pensament científics impacten en la societat i com es transmeten a través dels mitjans de comunicació. Si el progrés científic i tecnològic ha tingut sempre un impacte indiscutible en l'evolució social, ara es produeix una acceleració d'aquests avenços i un augment notable del volum d'informació científica que arriba als ciutadans. Per això, a diversos països ja fa temps que s'investiga i reflexiona sobre la forma com aquests coneixements arriben als ciutadans.

L'observatori ja té unes línies de treball, com l'anàlisi dels coneixements que la societat té respecte a ciències en general, en medicina i en medi ambient. Un altre tema que es tracta és la forma com aquesta informació científica, mèdica i ambiental arriba a la societat. Un tercer es refereix

a la resposta social enfront dels avenços en ciència i tecnologia.

Si aquestes són línies generals, ja es realitzen treballs concrets. Així, s'estan fent dos estudis amb el suport de la Fundació Catalana per a la Recerca. Un es refereix a la visió de la biotecnologia als mitjans de comunicació i l'altre al tractament de l'accident de Txernòbil. Un tercer treball és un estudi quantitatiu i qualitatiu de la informació ambiental a Catalunya. Un projecte que s'elabora conjuntament amb set centres europeus de recerca en comunicació analitza la informació científica que apareix en diversos telenotícies del continent.

L'observatori no vol ser purament un centre de recerca acadèmica, sinó que pretén que els seus treballs ajudin a l'administració a

Vladimir de Semir. És el coordinador de l'Observatori de la UPF.

l'hora de fer programes científics d'abast social —en salut pública i medi ambient, per exemple— així com assessorar a institucions, organitzacions no governamentals i empreses sobre la percepció social de la ciència. Un dels seus principals objectius serà fomentar el debat social i cultural entorn de les relacions entre ciències i societat i promoure diverses activitats amb altres institucions.

Entre les activitats ja realitzades o previstes per al 1995 es troben el primer simposi "Medicina i Periodisme" —amb el Col·legi de Metges de Barcelona— i diverses conferències i jornades sobre "Ètica de la comunicació científica", "Dona i ciència i d'altres temes".

Temes tan diversos com l'enginyeria genètica, els tractaments de reproducció assistida, els problemes ambientals o la introducció de les noves tecnologies a les empreses i a la vida quotidiana desperten preocupació, però poc debat als mitjans de comunicació.

L'observatori actuarà, sens dubte, com a catalitzador per promoure la reflexió i discussió sobre avenços que van canviant la societat i per als quals els ciutadans s'han de preparar. **Xavier Duran**

Central nuclear de Txernòbil. L'accident que va patir aquesta planta és el motiu d'un estudi.